

IES EL PALAU

C/ De l' Empordà, s/n
08740 St. Andreu de la Barca
(Barcelona)

Tel.: 93 653 16 59

FAX : 93 653 37 05

Títol: Fem el que volem ?

PROFESSORAT:

**Ana Navarro Aranda
Josep Valls Estruch
Pura Vargas Fresno**

Títol i temàtica:

Títol

Fem el que volem?

Crèdit Variable Interdisciplinari

Introducció

Quantes vegades haurem sentit alguna d'aquestes preguntes:

- Per què no es reforça més l'autoestima de les noies si sabem que participarien més del que ho fan, si no fos per la actitud aclaparadora dels nois?
- I no caldria plantejar-se reforçar l'educació afectiva i emocional dels nois per reconduir la seva agressivitat?
- Si hi ha un quadre de desenvolupament físic i psíquic diferent a aquestes edats entre noies i nois, com és que seguim tractant a tots dos col·lectius *per igual* tenint com a referència el quadre masculí?
- Com es podria explicar que encara la majoria de noies opten pels estudis humanístics i els nois pels tècnics si reben la "*mateixa*" educació i demostren tenir les mateixes habilitats?

Si es té en compte que l'actual escola mixta no és coeducadora, ja que les noies s'han hagut d'integrar a un model d'escola androcèntrica, no n'hi ha prou en "*dirigir-se igual*" a unes i altres, sinó en compensar les mancances que a elles els ha tocat viure pel fet de ser noies i en aportar informació dels desajustos socials que afecten a tothom, tant a les noies com als nois.

Sense pretendre resoldre directament cap de les qüestions anteriors, "Fem el que volem?" ofereix un espai on tothom es pot expressar i participar lliurement, on cada col·lectiu pot manifestar els seus sentiments sense por, on les noies i els nois es troben còmodes per comportar-se en funció de l'edat que tenen i on es planteja la necessitat de reflexionar sobre els condicionants socials per raó de gènere que marquen determinades opcions acadèmiques i professionals i que dificulten una lliure elecció.

La proposta metodològica de l'*educació diferenciada per gèneres* és el mètode més directe que permet crear un espai dins de la mateixa escola que ofereixi aquestes possibilitats. És una opció valenta que no sempre és ben acceptada, ja que el fet de separar a noies i nois ens porta records no gaire llunyans d'una època afortunadament ja superada.

El present treball està configurat com a **crèdit variable interdisciplinari** de les àrees de Ciències Socials, Llengües i Tutoria amb una forta presència de continguts transversals, per tant es situa dins de l'àmbit **curricular**, a la franja d'optativitat. Està destinat a l'alumnat dels dos darrers anys de l'ESO, és a dir, a nois i noies de 14 a 16 anys.

Com ja és sabut, els crèdits variables permeten adequar l'aprenentatge a l'entorn on es treballa, als interessos de l'alumnat, a pal·liar deficiències dels currículums comuns, i a les pròpies capacitats i experiències. D'acord amb aquest plantejament, aquesta proposta es basarà en la manca d'igualtat d'oportunitats que poden trobar-se en els àmbits acadèmic i professional, partint de la realitat contrastada que demostra que les dones es troben en inferioritat de condicions a l'hora d'integrar-se en un món vist, quasi sempre, des d'un punt de vista masculí. Es pretén dotar a les persones d'informació que els faciliti arribar a ser plens ciutadans i ciutadanes de fet, coneixedores dels seus drets i amb llibertat d'elecció.

Gràcies a la seva estructura, aquest crèdit també es podria oferir en sessions de tutoria dividint-lo en mòduls en funció de les diferents unitats al llarg de tot un curs o d'un cicle. A més, algunes de les seves activitats es podrien oferir en dates assenyalades (8 de març, jornades culturals, ...) tot i seguint uns objectius marcats.

2. Característiques del centre :

Centres d'Ensenyament Secundari amb oferta de Cicles Formatius de Grau Mitjà i Superior de les branques Administrativa, Electrònica i Mecànica; Batxillerats Humanístic, Tecnològic i Científic.

Nombre d'alumnes: 914 (508 nois / 406 noies).

Tipologia de l'alumnat escolaritzat: Alumnat procedent de centres públics de la mateixa població (12 - 18 anys) amb una forta presència d'alumnes d'incorporació tardana (especialment del Magrib).

3. Objectius

3.1 Objectiu general del crèdit:

En acabar aquest crèdit l'alumnat haurà de ser conscient de l'existència de condicionants de gènere en el moment d'optar pel seu futur acadèmic o professional, per tal de prendre una decisió i actuar conseqüentment, i plantejar-se que hi ha d'altres alternatives al "rol" que la societat té estipulat. També ha d'arribar a qüestionar-se de manera més global els prejudicis i la discriminació per raó de gènere existents a la nostra societat.

3.2 Objectius d'aprenentatge del crèdit:

- Demostrar una actitud oberta, curiositat i interès pel tema.
- Conèixer i diferenciar els conceptes de rol, prejudici i estereotip.
- Descobrir l'existència de la mirada androcèntrica.
- Detectar estereotips i tòpics relacionats amb la discriminació de gènere mitjançant el llenguatge.
- Detectar els condicionants culturals en la vida quotidiana.
- Raonar de forma crítica el contingut de la informació.
- Prendre consciència dels rols que la societat assigna.
- Identificar i raonar diferents formes de discriminació per raó de sexe.
- Descobrir formes de discriminació socioculturals respecte a l'elecció acadèmica i l'orientació professional.
- Deduir conceptes a partir de l'anàlisi de gràfiques.
- Obtenir informació, coneixements i opinions d'experiències a partir d'entrevistes i conferències.
- Comprendre la diversitat de punts de vista sobre una mateixa notícia.
- Adoptar una actitud crítica i raonada sobre el seu entorn personal i el seu context social.
- Interpretar missatges audiovisuals on hi hagi situacions de discriminació.
- Participar de manera ordenada a les discussions i debats.
- Presentar de forma adequada i exposar oralment un treball de recerca.

A la graella adjunta es poden veure de manera resumida els Objectius d'Aprenentatge, que es poden considerar com a mínims, tot relacionant-los amb els Objectius Generals d'Etapa, els Continguts i les Activitats d'Aprenentatge.

RELACIÓ DELS OBJECTIUS GENERALS D'ETAPA AMB ELS CONTINGUTS, OBJECTIUS I ACTIVITATS

OBJECTIUS GENERALS D'ETAPA	CONTINGUTS			OBJECTIUS D'APRENENTATGE	ACTIVITATS D'APRENENTATGE
	CONCEPTUALS	PROCEDIMENTALS	ACTITUDINALS		
2.- "Formar-se una imatge ajustada de la pròpia persona, de les pròpies característiques i possibilitats, per desenvolupar un nivell d'autoestima que permeti encarrilar d'una forma autònoma i equilibrada la pròpia activitat; valorar l'esforç i la superació de les dificultats, i contribuir al benestar col·lectiu."	<ul style="list-style-type: none"> - Imatge de la pròpia persona. - Estereotips / rols... - Formes de discriminació assumides de forma no conscient. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura comprensiva. - Obtenció i anàlisi de la informació. - Classificació i discussió d'informació. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració de les pròpies possibilitats. - Acceptació d'altres maneres de pensar. - Actitud crítica davant dels rols / estereotips. 	<ul style="list-style-type: none"> - Demostrar una actitud oberta, curiositat i interès pel tema. - Ser tolerant, tenir respecte i saber escoltar. - Conèixer i diferenciar els conceptes de rol, prejudici i estereotip. 	<ul style="list-style-type: none"> - Endevinalles. - Tècnica del rumor - "Joc dels rols".
4.- "Analitzar els mecanismes i valors que regeixen el funcionament de les societats, d'una manera especial els relatius als drets i deures com a ciutadà o ciutadana dins dels àmbits socials més immediats - el centre educatiu, la població, la comarca, la nació - que li permetin elaborar judicis i criteris personals, i actuar amb autonomia i iniciativa en la vida activa i adulta".	<ul style="list-style-type: none"> - Ús del sexisme a la publicitat. - Polarització per sexes en l'elecció (opcions acadèmiques o laborals "típiques") . - Nous rols/prejudicis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Recerca d'informació i com processar-la. - Treball amb diferents fonts d'informació. - Lectura i anàlisi d'informació estadística i gràfica senzilla. - Qüestionaris: elaboració i realització. - Síntesi d'una xerrada. 	<ul style="list-style-type: none"> - Actitud crítica davant de diferents tipus de missatge publicitari. - Valoració de la diferència per a prendre posició (no justificar el fet). - Solidaritat amb opcions "atípiques" (comprensió i respecte). 	<ul style="list-style-type: none"> - Prendre consciència dels rols i estereotips que la societat "assigna". - Identificar i raonar diferents formes de discriminació per raó de sexe. - Raonar de forma crítica sobre el contingut de la informació. 	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi de diferents formes de publicitat. - Anàlisi d'estadístiques i confecció de gràfics. - Anàlisi de la situació al propi centre. - Entrevistes amb alumnes que hagin escollit una opció diferent del que és "habitual". - Conferència de la UPC (Tecnoia).
12.- "Conèixer les creences, les actituds i els valors bàsics de la nostra tradició i el nostre patrimoni cultural, valorar-los críticament i escollir aquelles opcions que afavoreixin més el desenvolupament integral com a persones".	<ul style="list-style-type: none"> - Concreció dels prejudicis a nivell acadèmic i laboral. 	<ul style="list-style-type: none"> - Descoberta a través de la comparació. - Lectura comprensiva de textos i imatges. - Expressió del propi pensament i interès. 	<ul style="list-style-type: none"> - Reconeixement dels prejudicis del seu entorn, reflexionar i escollir entre opcions possibles. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adoptar una actitud crítica sobre el seu entorn i el seu context social. 	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi del món laboral (ofertes / demandes). - Imatges de pel·lícules amb rols diferents de lo "habitual". - Comentaris d'articles de premsa.
13.- "Comprendre l'aplicació en l'àmbit professional, dels coneixements adquirits com a preparació i orientació de la futura integració al món laboral".	<ul style="list-style-type: none"> - Possibles postures per evitar la discriminació. 	<ul style="list-style-type: none"> - Representació d'un rol: realitat i ficció. 	<ul style="list-style-type: none"> - Presa de consciència i de posició. - Presa d'iniciatives proposant i oferint idees i solucions alternatives. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tenir capacitat per a proposar alternatives. - Fer la valoració de situacions i prendre decisions. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dramatització / redacció de situacions on es plantegin contradiccions. - Disseny d'un mural per projectar-se en el futur.
3.- "Relacionar-se amb altres persones i participar en activitats de grup, adoptant actituds de flexibilitat, solidaritat, interès i tolerància, per superar inhibicions i prejudicis i rebutjar tot tipus de discriminacions degudes a l'edat, a la raça, al sexe i a diferències de caràcter físic, psíquic social i altres característiques personals."	<ul style="list-style-type: none"> - L'entorn de l'alumnat: com investigar i descobrir situacions discriminatòries. 	<ul style="list-style-type: none"> - El treball cooperatiu. - Aplicació i comunicació de la informació. - Planificació d'activitats d'aprenentatge i del propi treball. - Generació d'hipòtesis, contrastar-les i treure'n conclusions. 	<ul style="list-style-type: none"> - Acceptació de la crítica i l'errada. - Elaboració rigorosa del treball. - Valoració del treball ben fet. - Interès per intercanviar informació, opinions i arguments. 	<ul style="list-style-type: none"> - Presentar de forma adequada i exposar oralment un treball d'investigació. - Participar activament a les discussions i debats. 	<ul style="list-style-type: none"> - Confecció d'un projecte en grup. Tema a escollir. - Resums dels temes tractats en una fitxa de treball diària.

4. Metodologia

L'esquema habitual de presentació d'un crèdit posa la metodologia a la part final amb les orientacions per a la intervenció pedagògica. En canvi, no és gratuït que s'hagi posat al principi en aquest cas. Es pot dir que el sistema metodològic proposat és el tret diferencial amb qualsevol altre crèdit.

La metodologia a seguir es basa fonamentalment en "**l'educació diferenciada per gèneres**" per compensar els desequilibris que pateixen els dos col·lectius d'acord amb la situació de desigualtat en que es troben dones i homes en l'actual societat.

Si es tracta per igual a tothom pensant que amb això ja n'hi ha prou (com diuen que fan moltes de les persones vinculades a l'ensenyament) ignorant que el col·lectiu de les noies parteix d'un punt que està molt per darrera dels nois, no estem donant les mateixes oportunitats a uns i altres¹.

De fet, si les noies volen arribar al mateix nivell professional o acadèmic que els nois hauran de superar més dificultats que, genèricament, podríem englobar en conceptes tan coneguts com "rols" (mare, mestressa de casa, ...), "estereotips" (coqueteria i seducció, ...) i "prejudicis" (rossa = poc espavilada, intel·ligent = freda, ...) i que a la llarga es converteixen en barreres invisibles amagades darrera del "currículum ocult" interioritzat per tota la societat, inclòs el professorat.

Paral·lelament, no s'ha d'oblidar que el noi també en surt perjudicat d'aquesta desigualtat en el repartiment de "rols" i "estereotips", ja que es perd parts de la vida tan importants com la vivència de determinats sentiments (expressar i sentir tendresa, ...), la capacitat de ser autònom (feines de la llar, ...) o la de gaudir de l'amistat d'una persona de l'altre sexe sense haver de pensar en "fer-se el mascle".

Per poder superar aquests handicaps, és imprescindible que cada grup trobi un lloc on no li calgui competir o reproduir aquells esquemes que, desafortunadament, es venen repetint des de l'inici de la història de la humanitat i que, com venen de tan lluny, veiem com a normals.

Per començar cal diferenciar entre sexe i gènere. El sexe és una característica biològica, però el gènere comporta aspectes que venen marcats per la societat.

El que entenem per què vol dir ser masculí o femení pot dependre de l'entorn, la classe social, edat, religió, raça o rerefons cultural del grup ètnic. Aquesta informació s'apren al llarg del temps i en contextos diferents i es van adaptant als canvis de valors i a les experiències.

El context educacional pot proporcionar noves experiències per ajudar a construir conceptes diferents sobre comportaments masculins o femenins més "apropiats" sense perdre de vista que han de seguir evolucionant mantenint l'exclusivitat diferencial donada pel sexe de les persones².

Doncs bé, una d'aquestes experiències pot ser la de permetre, per uns moments, alliberar a noies i nois dels seus "rols" i la de possibilitar uns espais on es manifestin diferents visions del món i després es confrontin sense necessitat de sotmetre'n una a l'altra. L'ideal seria, parafrasejant María José Urruzola, "conseguir que todo el mundo sea una naranja entera con sus virtudes y sus defectos, y no pretender ser o encontrar una media naranja que se adapte perfectamente a otra sin renunciar a nada, cosa que es casi imposible".

---

¹KRUSE, A.M. "¿Cómo pueden ayudar a las chicas las experiencias escolares?". Cap. del llibre Desde las mujeres. Modelos coeducativos: Coeducar/segregar? ed. de Pilar Ballarín. Univ. de Granada

²ALLARD, A. et al. Stages. Col. "Gender Equity in Curriculum Reform" (Austràlia)

La separació per sexes en determinats moments del procés d'aprenentatge permet que les noies i els nois diguin el que pensen sense que es produeixin interferències ni enfrontaments que no porten enlloc. Es trenca el cercle agressió-submissió que es produeix especialment a l'adolescència, on cada col·lectiu està buscant el seu espai i on es reproduïxen els esquemes de les persones adultes.

Tampoc hem d'oblidar que les noies tenen un procés evolutiu diferent en aquest període i, per tant, les seves aportacions responen a interessos diversos als dels nois. En molts casos, en un mateix espai, elles o no intervindrien o serien objecte de rebuig i es produïria l'enfrontament.

Així doncs, per aplicar aquesta metodologia, cal separar l'alumnat per sexes per tractar el mateix contingut i una vegada treballat es tornarà a reunir.

L'objectiu d'aquesta separació, durant el 50% del temps com a mínim, és valorar les aportacions fetes lliurement per elles i ells, i reflexionar i analitzar-les per contribuir al desenvolupament dels seus propis criteris.

En treballar per separat es crea un espai on els dos col·lectius es poden expressar sense interferències ni imposicions, de manera que a l'hora de les posades en comú i dels debats ja **ha calgut arribar a alguna conclusió**, fet que facilita la discussió i reforça a aquell col·lectiu que tradicionalment està anul·lat per l'altre.

La proposta d'aquest crèdit variable no rau tant en el seu contingut, que no deixa de ser un crèdit d'orientació qualsevol, com en la pròpia metodologia. De fet, es pot considerar que fins i tot és massa tard, per l'edat de l'alumnat, intentar canviar certes coses.

El moment ideal d'aplicació de la segregació seria començant per la llar d'infants, compensant des d'un bon principi les mancances educacionals que pateixen tots dos gèneres pels condicionaments socials (rosa - blau) i continuant a les escoles de primària, on el treball per "racons" i "projectes" ofereix una oportunitat excel·lent d'aplicació menys traumàtica que a l'adolescència (a vegades no accepten de bon gust -sobretot els nois- la separació).

Ens haurem de conformar amb aconseguir l'objectiu de fer-los reflexionar sobre l'entorn que ens envolta i que tant ens condiciona a l'hora de comportar-nos com a persones lliures i de ple dret, al mateix temps que respectem la possibilitat de tothom de ser també persones lliures i de ple dret.

5. Estructura del crèdit. Continguts i activitats per unitats.

"Fem el que volem" està estructurat en sis unitats didàctiques que giren al voltant del tema de la discriminació per raó de sexe, prejudicis i estereotips en els àmbits acadèmic i laboral. A més hi ha una Unitat 0 que ens serveix per presentar el contingut i negociar els objectius i criteris d'avaluació amb l'alumnat, i avaluar els coneixements previs que tenen del tema.

Unitat 0: Presentació

Aquesta unitat de presentació és molt important per establir les bases de funcionament i de relació. Cal ser molt acurat a l'hora d'explicar que en determinats moments es treballarà per separat noies - nois. La seva finalitat és la d'explicitar, negociar i compartir els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació per una banda, i per l'altra iniciar una recollida d'informació que ens permeti descobrir el posicionament inicial de l'alumnat davant de certs rols, estereotips i prejudicis.

Activitats

- Introducció: Què vol dir el títol del crèdit? I què n'esperem?
- Qüestionari introductori.
- Complació d'unes vinyetes amb diàlegs. Comentaris.

Unitat 1: El punt de vista androcèntric

Continguts

Conceptes

- Formes de discriminació assumides de forma **no** conscient.
- Estereotips / rols ...

Procediments

- Lectura comprensiva.
- Obtenció i anàlisi de la informació.
- Classificació i discussió d'informació.

Valors i normes

- Actitud crítica davant dels rols / estereotips.

Activitats

- Resolució d'endevinalles.
- Pràctica de la tècnica del rumor.

Unitat 2: Rols socials, estereotips i prejudicis

Continguts

Conceptes

- Imatge de la pròpia persona.
- Ús del sexisme a la publicitat.
- Nous rols / prejudicis.

Procediments

- Treball amb diferents fonts d'informació.

Valors i normes

- Valoració de les pròpies possibilitats.
- Acceptació d'altres maneres de pensar.
- Actitud crítica davant de diferents tipus de missatge publicitari.

Activitats

- Joc de taula "El Joc dels Rols".
- Debat de les contradiccions aparegudes en el joc (noies/nois).
- Anàlisi d'espots i d'anuncis gràfics.
- Recerca d'anuncis gràfics amb contingut discriminatori o estereotipat.

Unitat 3: El món acadèmic proper

Continguts

Conceptes

- Polarització per sexes en l'elecció (opcions laborals o acadèmiques o "atípiques").
- Nous rols / prejudicis

Procediments

- Recerca d'informació i com processar-la.
- Treball amb diferents fonts d'informació.
- Lectura i anàlisi d'informació estadística i gràfica senzilla.
- Qüestionaris: elaboració i realització.
- Síntesi d'una xerrada.

Valors i normes

- Valoració de la diferència per a prendre posició (no justificar el fet).
- Solidaritat amb opcions "atípiques" (comprensió i respecte).

Activitats

- Comentari de gràfiques ja elaborades amb dades de la UPC (o d'altres universitats).
- Anàlisi de les dades de matrícula del propi institut (Batxillerat i Cicles Formatius).
- Confecció d'un gràfic.
- Elaboració de qüestionaris per fer entrevistes a persones amb opcions acadèmiques "atípiques" per raó de gènere.
- Realització de les entrevistes.

- Conferència de la UPC (Programa TECNOIA).

Unitat 4: El món laboral

Continguts

Conceptes

- Concreció de prejudicis a nivell acadèmic i laboral.

Procediments

- Descoberta a través de la comparació.
- Lectura comprensiva de textos i imatges.
- Expressió del propi pensament i interès.

Valors i normes

- Reconèixement dels prejudicis del seu entorn, reflexionar i escollir entre opcions possibles.

Activitats

- Anàlisi i comentari de demandes de treball.
- Recerca i classificació de demandes de treball.
- Comentari d'articles relacionats amb la discriminació positiva i la igualtat d'oportunitats.
- Visió i comentari d'escenes seleccionades de pel·lícules.

Unitat 5: El seu món

Continguts

Conceptes

- Possibles postures per evitar la discriminació.

Procediments

- Representació d'un rol: realitat i ficció.

Valors i normes

- Presa de consciència i de posició.
- Presa d'iniciatives proposant i oferint idees i solucions.

Activitats

- Dramatitzacions de situacions quotidianes "normals" i forçant els rols.
  - Anàlisi individual i de grup del rol jugat.
- Elaboració d'un mural sobre les seves expectatives de futur.

Unitat 6: Recerca en el seu entorn

Continguts

Conceptes

- L'entorn de l'alumnat: com investigar i descobrir situacions discriminatòries.

Procediments

- El treball cooperatiu.
- Aplicació i comunicació de la informació.
- Planificació d'activitats d'aprenentatge i del propi treball.
- Generació d'hipòtesis, contrastar-les i treure'n conclusions.

Valors i normes

- Acceptació de la crítica i l'errada.
- Elaboració rigorosa del treball.
- Valoració del treball ben fet.
- Interés per intercanviar informació, opinions i arguments.

Activitats

- Elaboració d'un treball de recerca.
- Exposició oral i debat dels treballs.

5.1 Seqüència didàctica de les activitats i temporització.

Les activitats proposades es reforcen amb material de suport divers: jocs, cartells publicitaris, vídeos, etc.

UNITAT 0: PRESENTACIÓ DEL CRÈDIT.

1ª sessió: col.lectivament

- ◆ Introducció i presentació del crèdit, negociació d'objectius (45 min.).
- ◆ Criteris d'avaluació: participació, dossiers, apunts, treballs, ... (15 min.).

2ª sessió: col.lectivament

- ◆ Resposta d'un qüestionari introductor (20 min.).
- ◆ Compleció d'unes vinyetes amb diàlegs (20 min.).
- ◆ Comentari de les vinyetes (20 min.).

UNITAT 1: EL PUNT DE VISTA ANDROCÈNTRIC

ACTIVITATS D'APRENTATGE

- Resolució d'endevinalles .
- Pràctica de la tècnica del rumor.
- Comentari de les respostes.

1ª sessió: en grups petits del mateix sexe

- ◆ Repartiment del material "Endevinalles", lectura silenciosa i resolució de les qüestions (30 min.).
- ◆ Posada en comú de les solucions proposades i discussió del perquè (30 min.).

2ª sessió: col.lectivament

- ◆ Lectura de les conclusions de l'activitat anterior (10 min.).
- ◆ Pràctica de la tècnica del rumor, 2 històries (35 min.).
- ◆ Posada en comú referent a la distorsió del missatge (15 min.).

UNITAT 2: ROLS SOCIALS, ESTEREOTIPS I PREJUDICIS

ACTIVITATS D'APRENTATGE

- "Joc dels Rols".
- Publicitat (espots i anuncis gràfics).

1ª sessió: per sexes

- ◆ Explicació del "Joc dels Rols", distribució de les targetes i del tauler (15 min.).
- ◆ Realització del joc (45 min.).

2ª sessió: col.lectivament

- ◆ Posada en comú i debat de les contradiccions aparegudes en el joc (noies/nois).(30 min.).
- ◆ Definició dels conceptes de rol, estereotips i prejudicis (30 min.).

3ª sessió : per sexes / col.lectivament

- ◆ (Per sexes) Recerca de situacions reals o inventades, viscudes o conegudes, relatives a les definicions (40 min.).
- ◆ (Col.lectivament) Posada en comú i discussió (20 min.).

4ª sessió: col.lectivament / per sexes

- ◆ (Col.lectivament) Pautes per a l'anàlisi de la publicitat gràfica (20 min.).
- ◆ (Per sexes) Anàlisi d'anuncis gràfics (20 min.).
- ◆ (Col.lectivament) Posada en comú (20 min.).
- ◆ Recerca d'anuncis discriminatoris pel seu contingut, per parelles (per la propera sessió).

5ª sessió: col.lectivament

- ◆ Explicació oral i debat dels anuncis recollits a casa (50 min.).
- ◆ Conclusions (10 min.)

6ª sessió: col.lectivament

- ◆ Pautes per a l'anàlisi d'espots de TV (20 min.).
- ◆ Visió d'espots de TV i comentari (40 min.).

UNITAT 3: EL MON ACADÈMIC PROPER

ACTIVITATS D'APRENTATGE

- Gràfics. Anàlisi i elaboració.
- Qüestionaris. Elaboració i realització.

1ª sessió: col.lectivament

- ◆ Explicació i comentari de les dades de la UPC amb els gràfics ja elaborats. (o d'altra universitat que es disposi) (30 min.).
- ◆ Pautes per a l'elaboració i anàlisi d'un gràfic (30 min.).

2ª sessió : per sexes

- ◆ Anàlisi de les dades de matrícula del propi institut (Batxillerats i/o Cicles Formatius o d'un IES proper) (20 min.).
- ◆ Elaboració de la gràfica de l' IES (40 min.).

3ª sessió : col.lectivament / per sexes

- ◆ (Col.lectivament) Comentari de la gràfica obtinguda posant de relleu les dades on es manifesti desequilibri numèric accentuat per raó de sexe. (15 min.).
- ◆ Pautes per a l'elaboració de qüestionaris per fer entrevistes (10 min.).
- ◆ (Per sexes) Elaboració dels qüestionaris per entrevistar a persones del seu propi sexe amb opcions acadèmiques "atípiques" per raó de gènere (35 min.).

4^a i 5ª sessió: col.lectivament

- ◆ Realització de les entrevistes - a una noia i a un noi - en sessions diferenciades (45 min. per sessió).
- ◆ Comentari de les impressions obtingudes (15 min. per sessió).

UNITAT 4: EL MON LABORAL

ACTIVITATS D'APRENTATGE

- Demandes de treball.
- Articles de premsa.
- Escenes seleccionades de pel·lícules.

1ª sessió: col.lectivament / per sexes

- ◆ (Col.lectivament) Comentari de demandes de treball (15 min.).
- ◆ (En grups del mateix sexe) Recerca i classificació de demandes de treball de diferents diaris (45 min.).

2ª sessió : col.lectivament

- ◆ Posada en comú de la classificació i comentari (15 min.).
- ◆ Pautes per a comentar un article de diari (20 min.).
- ◆ Lectura guiada d'un article relacionat amb la discriminació positiva i la igualtat d'oportunitats (25 min.).

3ª sessió : col.lectivament / per sexes

- ◆ (Col.lectivament) Recuperació de la informació de la sessió anterior (10 min.).
- ◆ (Per sexes) Lectura i debat d'articles similars als de la sessió anterior. Fóra interessant que els aportés el propi alumnat (50 min.).

4ª sessió: col.lectivament / per sexes

- ◆ (Col.lectivament) Presentació de l'activitat i de les pel·lícules que s'utilitzaran (10 min.).
- ◆ Visió d'escenes de pel·lícules on es vegi discriminació per raó de sexe en el treball (30 min.).
- ◆ (Per sexes) Discussió de les diferents escenes i conclusions (20 min.).

UNITAT 5: EL SEU MÓN

ACTIVITATS D'APRENTATGE

- Dramatitzacions.
- Confecció d'un mural "Jo als 30 anys".

1ª sessió: col.lectivament

- ◆ Dramatitzacions de situacions quotidianes amb rols lliures (20 min.).
- ◆ Dramatitzacions de situacions forçades adjudicant el rol (20 min.).
- ◆ Anàlisi del rol jugat individualment i del grup (20 min.).

2ª sessió: per sexes

- ◆ Confecció d'un mural sobre les seves expectatives de futur (60 min.).

3ª sessió: col.lectivament / per sexes

- ◆ (Col.lectivament) Lectura i anàlisi del mural fet pel grup del sexe contrari (30 min.).
- ◆ (Per sexes) Posada en comú i debat de les lectures dels murals (30 min.).

UNITAT 6: RECERCA EN EL SEU ENTORN.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

- Treball de recerca.
- Exposició oral.

1ª sessió: col.lectivament (a intercalar al principi del crèdit)

- ◆ (Col.lectivament) Introducció al treball de recerca i de la metodologia a seguir (20 min.).
- ◆ Formació dels grups per realitzar el treball i distribució dels temes (10 min.).
- ◆ (Per sexes) Planificació del treball (30 min.)

2ª sessió: per grups (a la meitat del crèdit)

- ◆ Comentari amb el professorat de la planificació del treball i resolució de problemes i inconvenients que se'ls han presentat (60 min.).

3ª sessió : (cap al final del crèdit) per grups

- ◆ Revisió de la informació i material obtingut, i orientació (si s'escau) del treball (60 min.).

4^a, 5^a i 6^a (si cal) sessió: col.lectivament

- ◆ Exposició oral dels treballs i debat (60 min. cada sessió amb 20 min. mínim per a cada grup).

7ª sessió: col.lectivament

- ◆ Resposta d'un qüestionari (30 min.).
- ◆ Valoració del crèdit (30 min.).

6. Avaluació.

Avaluació Inicial.

Els comentaris a les respostes obtingudes a la Unitat Didàctica 0 (Compleció d'unes vinyetes amb diàlegs), a la Unitat 1 (Endevinalles) i a la Unitat 2 (El "Joc dels Rols") serveixen com a avaluació inicial per veure quins coneixements previs en tenen del tema (conceptes com "rol, prejudici i estereotip").

A més, aquestes activitats permeten copsar la visió que les noies i nois del grup en tenen del món.

Avaluació formativa

L'avaluació formativa serà continuada al llarg del crèdit tenint en compte els següents aspectes: Conceptes:

- Com es tracta d'un Crèdit Variable Interdisciplinari amb un fort contingut transversal, es primaran els Procediments i el Valors i Normes. Com a conceptes es considerarà com a mínim el coneixement del llenguatge específic del crèdit.

Procediments:

- Presentació acurada de dossiers i treballs.
- Resolució dels treballs amb continguts objectius (gràfiques, recerca de materials,...).
- Participació activa en les activitats proposades.
- Elaboració i exposició oral del treball final.
- Justificació de les opinions.

Valors i Normes:

- Tolerància, respecte i saber escoltar.
- Interès per participar.
- Acceptació de la crítica i l'errada.
- Valoració del treball ben fet.
- Presa d'iniciatives proposant idees i / o solucions alternatives.

Avaluació sumativa

Donades les característiques del crèdit, es fa difícil suggerir una proposta d'avaluació sumativa. De fet, els procediments i els valors i normes que l'alumnat ha de desenvolupar són molt més importants que els conceptes apresos. Aquest ha de desenvolupar un esperit crític amb el seu entorn i el seu context social, i prendre consciència dels rols i estereotips que la societat assigna i dels prejudicis que aquests generen. Ha d'aprendre a valorar la seva pròpia feina i la de les altres persones, les seves aportacions al grup de treball i al grup-classe, i a respectar les aportacions alienes.

7. Recursos:

Materials:

- Mitjans audiovisuals (vídeo, casset, ...).
- Material típic de papereria (per retallar , enganxar, dibuixar i pintar).

Espais:

- 2 espais propers (si es fa amb dos grups diferents a la vegada) o un aula molt gran.

Humans:

- A ser possible 2 ensenyants (preferiblement 1 dona i 1 home) en oferta doble del mateix CV a la mateixa franja horària.

7.1 Durada :

Trimestral. Com a crèdit variable en oferta tot el curs (es pot oferir a tercer i quart).

8. Persones implicades

8.1 Responsables de l'organització i coordinació:

Professorat implicat en el crèdit:

- Ana Navarro, llengua castellana
- Josep Valls, llengua anglesa (coordinador)
- Pura Vargas, ciències socials

8.2 Alumnes participants:

Alumnes de tercer d'ESO que han escollit aquest crèdit.

Bibliografia

- KRUSE, A. M. “ ¿Cómo pueden ayudar a las chicas las experiencias escolares?” Del llibre: Desde las mujeres. Modelos coeducativos: ¿Coeducar/segregar? Ed. de Pilar Ballarín. Universidad de Granada.
- ALLARD, A. i altres. Stages. Col. “Gender Equity Curriculum Reform” (Austràlia).
- Seminari d'Educació per la pau de l'APDH: Nois/Noies: Gènere i discriminació. Eumo Editorial.
- FERRÉS I PRATS, Joan : Com veure la T.V.? III La Publicitat. Ed. CAC, Barcelona 1998.
- MARTINEZ, Quilo: La influència de la publicitat. Eumo Editorial. Vic, 1995.
- Autors varis:“Expressió oral”. Ed. Alhambra.
- CIRIGLIANO-VILLAVERDE: Dinàmica de grupos y educación. Ed. Humanitas.